

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/97/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614010306
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Blažová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1614010306.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Magdalény Blažovej a sudkýň JUDr. Ivety Zelenayovej a JUDr. Danice Veselovskej, v trestnej veci obžalovaného C. R., pre pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky z 30.3.2015 sp. zn. 2T 83/2014, na verejnom zasadnutí konanom 23. septembra 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora sa zamietá.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Malacky z 30.3.2015 sp. zn. 2T 83/2014 bol obžalovaný C. R., rodený Š. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Malacky sp. zn. 1Pv 159/13 z 22.8.2014 pre skutok právne posúdený ako pokračovací zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

viackrát v presne nezistenom čase od marca 2012 do marca 2013, v čase, keď bol oprávnený sa stýkať so svojimi maloletými dcérami J.. R.. a M..R.., najmä vo večerných hodinách, v byte na G. ul. XXX/XX v D., pritom ako spolu s maloletou M..R.. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. č. XXXX/XX Q., ležal v posteli, tak ju opakovane chytil a hladil v rozkroku a po tele, tiež ležal na nej nahý

lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote uvedenej v ustanovení § 309 Tr. por. odvolanie okresný prokurátor. V písomnom odôvodnení odvolania sa prokurátor okresnej prokuratúry domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Prokurátor zdôraznil, že s argumentáciou súdu prvého stupňa v tom smere, že tvrdenie obžalovaného, že trestná činnosť kladená mu za vinu je založená na pomste a odplate bývalej manželky, s ktorou sa veľmi zle rozišiel, nemožno súhlasiť. Taktiež nemožno súhlasiť s tvrdením okresného súdu, že je nezvyčajné, že maloletá sa zverila svojmu nevlastnému bratovi a nie svojej matke. Pokiaľ prvostupňový súd označil výsluch maloletej M. R. za problémový v tom, že matka odpovedala na otázky spolu s maloletou, k tomuto okresný prokurátor uviedol, že v čase výsluchu mala maloletá necelých 6 rokov. Je teda zrejmé, že vykonať výsluch v takejto veci a s dieťaťom, je neobyčajne náročné, aby bol ohľaduplný na ďalší vývoj dieťaťa. Trestný poriadok v ustanovení § 135 ods. 1 Tr. por. pripúšťa vyzvať k výsluchu takéhoto dieťaťa aj zákonného zástupcu, za účelom prispenia správneho vykonania výsluchu. Keďže maloletá M.. D. pri výsluchu nespolupracovala vôbec, bola na upokojenie a získanie dôvery prizvaná k výsluchu jej matka. Treba si uvedomiť, že takto prizvané osoby nemajú právne vzdelanie a laicky sa snažia svoje dieťa primäť k rozprávaniu, preto tu vystáva situácia, že pokladajú sugestívne otázky alebo odpovedajú za svoje dieťa. Keďže sa jedná o spontánne reakcie rodiča, je ťažké sa

im s dostatočným predstihom vyhnúť. Zdôraznil, že súd si z výpovede maloletej M.. R.. osvojil len tú časť, kedy bola vo výsluchovej miestnosti len matka. Ďalších 40 minút výsluchu vôbec nereflektoval. Vo svojom odôvodnení sa okresný súd nevysporiadal s niektorými následnými spontánnymi reakciami maloletej vo výsluchu, už len za účasti vyšetrovateľky PZ, znalkyne a sociálnej kurátorky.

Pokiaľ ide o to, že maloletá M.. R.. sa zverila najprv svojmu bratovi, nie je vôbec neobyčajná a jednoznačne pochopiteľná situácia, keďže obžalovaný maloletej zakázal povedať o tom mame a ujovi L., lebo títo ju zbijú. Nedá sa predpokladať, že 5 ročné dieťa bude schopné vyhodnotiť pravdivosť takého tvrdenia, no z primárneho pudu sebazáchovy sa tomu zisteniu bude vyhýbať. Opakovane vo výpovediach poškodenej a svedka U. R.Á. bolo vysvetlené, že maloletá mala zakázané o tom hovoriť pod hrozbou bitky.

Vo vzťahu k výpovedi sestry maloletej J.. R.., súd vzal na vedomie len skutočnosť, že táto uviedla nesprávny počet psov a spôsob otvorenia dverí do detskej izby. Tieto okolnosti vysvetlila matka obžalovaného. Tieto nezrovnalosti nespôsobujú vierohodnosť výpovede maloletej, keďže ide o také skutočnosti, ktorým deti nemusia prikladať váhu a zásadný význam. Namietal však, výsluch maloletej na hlavnom pojednávaní, ktorý bol v rozpore s ustanovením § 135 ods. 1 Tr. por., keďže k výsluchu nebol prizvaný detský psychológ a pedagogický pracovník.

V ďalšom poukázal na výpoveď svedkyne S. C., ktorá vyvracia tvrdenia obžalovaného, že by mala s ním intímny vzťah. V súvislosti s písomným odôvodnením rozsudku poukázal na okolnosť, že okresný súd sa nezaoberal znaleckým posudkom PhDr. Aleny Kopányiovej PhD., ktorá uviedla, že vo vnútornom prežívaní maloletej M..R.. je prítomná emočná citlivosť a potreba vzťahovej stabilizácie ako veku primeranej potrebe v jej aktuálnom vývine. Aktuálne je bez porúch správania, pričom k svojmu otcovi - obžalovanému má ambivalentný vzťah - akceptuje ho ako otca, na druhej strane odmieta s ním bližší individuálny kontakt s prejavmi negatívnych citov - za to, že jej urobil, čo sa nemá. Maloletá je aktuálne bez výraznejších neurotických porúch, pričom znalkyňa v budúcnosti nevylúčila možné prejavy psychotraumatizácie v dôsledku zážitkov spojených so sexuálnym zneužívaním.

Okresný súd sa vo svojom zdôvodnení nevysporiadal so znaleckým posudkom MUDr. Ľubomíry Izákovéj, PhD. znalkyne z odvetvia psychiatria, ktorá vo svojom znaleckom posudku uviedla, že obžalovaný v čase, kedy bol spáchaný skutok, konzumoval alkohol v nadmernom množstve, po čom dochádzalo k stavom opilsti, kedy sa u neho znížila frustračná tolerancia, zvýšila sa iritabilita a impulzivita, čo prispievalo k následným poruchám správania. Znalkyňa konštatovala, že nadmerný konzum alkoholu sa mohol podieľať na spáchaní trestného činu. V tejto súvislosti prokurátor zdôraznil, že súd sa vôbec nevysporiadal s objektívne zistenou skutočnosťou, že obžalovaný v čase spáchania skutku požíval v nadmernom množstve alkohol, kedy u neho dochádzalo k poruchám správania.

Vo svetle znaleckého dokazovania sa súd uspokojil s konštatáciou znalcov, že obžalovaný nie je pedofil. Vôbec sa však nevysporiadal so zisteniami všetkých znalcov, ktorí v zhode skonštatovali, že osobnostný profil obžalovaného a jeho nadmerné užívanie alkoholu ho predisponovali k abnormnému správaniu. Znalec PhDr. Dušan Selko okrem iného vo svojom znaleckom posudku uviedol, že v kontexte osobnostnej štruktúry obžalovaného, alkohol pôsobil na jeho správanie deliburujúco - negatívne, ako na jeho možné agresívne prejavy, prípadne aj sexuálne správanie. Pokiaľ obžalovaný abstínuje, je schopný primerane vnímať, zapamätať si, uchovať a reprodukovať prežitie. Ide však o jedinca s disharmonickou osobnostnou štruktúrou v zmysle polymorfnej poruchy osobnosti a správania, pričom jedinec s uvedenou osobnostnou štruktúrou má sklony k abnormným reakciám, najmä pod vplyvom stresu alebo alkoholu. Ak sa skutky stali, tak ako je to uvedené v trestnom oznámení, mohol zohrať deliburujúcu rolu alkohol.

Pokiaľ znalci z odvetvia psychiatria MUDr. Ľubomíra Izáková Phd. A MUDr. Ivan André, Phd. skonštatovali, že ani PPG vyšetrením nie je možné určiť, či vyšetrený v stave intoxikácie alkoholom sa v stave zmeneného vedomia dotýkal maloletých dievčat, za povšimnutie v tomto kontexte jednoznačne stojí skutočnosť, že pri vyšetrení došlo u obžalovaného k masívnej erekcii, až nadpriemernej vzhľadom k jeho veku.

Záverom prokurátor zvýraznil, že súd vôbec nevzal do úvahy výpovede poškodenej a svedka U. R., ktoré sa dopĺňajú a vytvárajú ucelený obraz o spôsobe akým celý skutok vyšiel najavo.

Obžalovaný, ktorému bolo odvolanie prokurátora doručené 17.08.2015 sa k tomuto písomne nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní okresného prokurátora, zástupkyňa krajského prokurátora navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaný C. R. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že mu je ľúto, že to takto dopadlo, deti, keď naposledy boli u neho, boli veselé, pekne sa spolu rozlúčili.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podané dovolanie podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa v podstate odôvodnil tým, že v súdnom konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, pričom vykonaným dokazovaním nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Neboli produkované jednoznačné ani nevyvrátiteľné dôkazy o vine obžalovaného. Zdôraznil, že obžalovaný po celý čas trestného stíhania trestnú činnosť popieral, považujúc ju za pomstu a odplatu svojej bývalej manželky R. R., s ktorou sa veľmi zle rozišiel a ešte aj po rozvode mali vážne konflikty. Dôležitým poznatkom pre súd bola skutočnosť, ako došlo k zisteniu, že obžalovaný by mal zneužívať svoju dcéru maloletú M. R.. V tomto smere je zaujímavé, že samotná matka maloletej sa to dozvedela od syna U., nevlastného brata maloletej M.. Ďalším veľkým problémom zo strany prvostupňového súdu sa javil výsluch maloletej M. R. ,k výsluchu ktorej bola prizvaná matka maloletej, pričom vyšetrovatelka v zápisnici konštatovala, že maloletá odpovedala na otázky spolu s matkou. Súd na hlavnom pojednávaní prehral na DVD nosiči tento inkriminovaný výsluch, kde sa len potvrdil procesne neprípustný spôsob výsluchu maloletej, ktorá prakticky odpovedala ústami matky. Okrem toho, z výpovede maloletej J. R. nebolo potvrdené, že dvere do izby v ktorej mala spať maloletá mohli byť otvárané jej popísaným spôsobom - psom, ktorý mal vyskakovať na kľučku dverí detskej izby. Svedkyňa N. F., matka obžalovaného vylúčila, že by si nevšimla, resp. nemala vedomosť o tom, že by obžalovaný zneužíval maloletú M.. Okrem toho znalci z odvetvia psychiatrie MUDr. Ľubomíra Izáková PhD. a Ivan André PhD. vylúčili sklony obžalovaného k deviácii s tým, že tento má výlučne heterosexuálnu orientáciu na osoby dospelého veku. Obžalovaný sa podrobil aj PPG vyšetreniu, ktoré nepreukázalo pedofilnú orientáciu obžalovaného, doslovne chýbali akékoľvek tumescenčné odpovede na pedofilné podnety, pričom chybovosť takéhoto vyšetrenia je minimálna. Taktiež znalec PhDr. Dušan Selka PhD. nepotvrdil u obžalovaného prítomnosť sexuálnej deviácie v objekte, ani spôsobe uspokojenia sexuálneho pudu. Podľa názoru okresného súdu, vyššie uvedené znalecké zistenia a závery sú závažným dôkazom o heterosexuálnej orientácii obžalovaného na dospelé osoby. Zosumarizujúc vykonané dôkazy súd konštatoval, že proti obžalovanému svedčia dve výpovede a to výpoveď maloletej J. R., ktorá tvrdila, že videla otca sedem krát ležať nahého na maloletej sestre a nesprávnou metodikou vykonaný výsluch maloletej M. R., ktorú matka evidentne na výpovede navádzala, resp. namiesto dcéry ich aj interpretovala. Svedkov R. R. a U. R. nemožno pritom označiť za priamych svedkov, pretože títo len potvrdili akým spôsobom vyšlo najavo údajné pedofilné správanie sa obžalovaného. Oproti týmto dôkazom stojí výpoveď svedkyne F. ako aj posudky znalcov, pričom takýto stav v dokazovaní, možno nazvať stavom vyvolávajúcim prinajmenšom pochybnosti, či sa skutok vôbec stal. Keďže ide o protichodné dôkazy, nastala situácia, ktorá v zmysle zásady „in dubio pro reo“, t.j. v pochybnostiach v prospech obžalovaného, viedla okresný súd k oslobodzujúcemu rozsudku.

Okresný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., najmä však zásady zákonného procesu -§ 2 ods. 7 Tr. por.,

práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Tr. por., voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Tr. por. i rovnosti strán (kontradiktórnosti)- § 2 ods. 14 Tr. por.

Krajský súd teda konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Okresnému súdu je potrebné vytknúť nepresnosť, pokiaľ ide o skutkovú vetu, v ktorej správne malo byť uvedené, že súd obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodzuje, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Tento dôvod treba v takomto rozsudku uviesť (§ 165 ods. 2 Tr. por.). Má to opodstatnenie aj preto, lebo obžalovaný môže odvolaním napadnúť aj výrok o oslobodení spod obžaloby (§ 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), ak sa domáha oslobodenia spod obžaloby z iného dôvodu, ktorý by bol pre neho priaznivejší. Odvolací súd na túto nesprávnosť len poukazuje, bez potreby ju korigovať v rámci stability súdnych rozhodnutí, keďže táto nemá vplyv na inak správne rozhodnutie.

Krajský súd má za to, že okresný súd pri odôvodnení napadnutého rozsudku postupoval v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por., pričom vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané (resp. za nedokázané), a o ktoré dôkazy (absenciu usvedčujúcich dôkazov) svoje závery oprel a akými úvahami sa spravoval pri vyhodnotení vykonaných dôkazov v prospech, či neprospech obžalovaného.

Krajský súd si preto v celom rozsahu osvojil právne závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, bez potreby ho opätovne duplikovať. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Aj odvolací súd mal pochybnosti o hodnovernosti svedeckej výpovede maloletej M.. R.. , ktorá v prípravnom konaní bola vypočutá v prvej časti svojej výpovede aj za prítomnosti svojej matky, pričom na otázky kladené jej vyšetrovatelkou odpovedala v podstate ústami svojej matky. Je pravdou, že po určitom čase matka opustila miestnosť, v ktorej bola maloletá vypočúvaná, pričom na ďalšie otázky kladené maloletej, táto už konkrétne neodpovedala, odpovedala len tak, že obžalovaný jej stále robí, to čo nemá, chytá ju za „šušulu“ a robí jej také podobné veci. Odpovedala však, že v izbičke s ňou bola aj jej sestra J. R., ktorej to vadí a vadí to aj jej. Odpovedala aj tak, že robí to aj jej sestre, ktorej to tiež vadí. Táto okolnosť, že by obžalovaný sa mal dopúšťať konania kladeného mu za vinu, okrem maloletej M. aj jej sestre, preukázaná nebola. Pokiaľ prokurátor v odvolaní namieta, že okresný súd nezohľadnil výpoveď maloletej aj po tom, čo matka opustila výsluchovú miestnosť, je síce pravdivá, ale v tejto časti nie je možné považovať výpoveď maloletej za tak presvedčivú, že by bolo možné na základe tejto časti výpovede konštatovať preukázanie skutku obžalovanému. Z výpovede maloletej J. R. totiž nevyplýva, že obžalovaný by sa mal takéhoto konania dopustiť aj na jej osobe. V tejto súvislosti nemožno prisvedčiť ani argumentácii okresného prokurátora uvedeného v odvolaní vo vzťahu k výsluchu maloletej J.. R.. na hlavnom pojednávaní, že tento bol vykonaný v rozpore s ustanovením § 135 ods. 1 Tr. por. Na hlavnom pojednávaní prokurátor mal možnosť a mohol aj v prípade výsluchu tejto svedkyne, pokiaľ mal pochybnosti o zákonnosti takéhoto výsluchu, navrhnúť vykonať výsluch za prítomnosti odborne spôsobilého garanta, ktorý by dohliadal na správne vykonanie výsluchu tak, ako to zodpovedá ustanoveniu § 135 ods. 3 Tr. por. Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa okolnosti, že neboli zohľadnené všetky závery znalcov a to najmä z odvetvia psychiatrie v tom smere, že obžalovaný v čase, keď spáchal skutok, konzumoval alkohol v nadmernom množstve, po čom dochádzalo k stavom opitosti, kedy sa u neho znížila frustračná tolerancia, pričom nadmerný konzum alkoholu sa mohol podieľať na spáchaní trestného činu, krajský súd má za to, že táto námietka je právne irelevantná. Nepochybne vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný má výlučne heterosexuálnu orientáciu na osoby dospelého veku, nebola preukázaná jeho pedofilná orientácia, pretože chýbali akékoľvek tumescenčné odpovede na pedofilné podnety. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že je málo pravdepodobné, ba priam až vylúčené, že by si takéto správanie obžalovaného nevšimla jeho matka svedkyňa N. F., ktorá napokon aj túto okolnosť potvrdila. Krajský súd má za to, že výpoveď maloletej M. R. je v mnohých častiach nepresvedčivá, keďže maloletá sa jednak v časti výpovedi vyjadruje ústami svojej matky a všastí výpovedi tvrdí, že obžalovaný sa mal konania dopúšťať aj na jej

sestre J. R., ktorá však takéto okolnosti ani na hlavnom pojednávaní ani v prípravnom konaní nepotvrdila. V prípravnom konaní však táto svedkyňa uvádzala, že obžalovaný mal ležať na jej sestre aj keď bol triezvy (čo znalci vylúčili) ale aj keď bol pod vplyvom alkoholu. Tieto skutočnosti vykonaným dokazovaním preukázané neboli.

Odvolací súd považuje za potrebné konštatovať, že obžalobe sa nepodarilo preukázať to, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Základné zásady trestného konania vyžadujú, aby súd oprel rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené fakty. Len vysoký stupeň podozrenia totiž sám o sebe nemôže vytvoriť spoľahlivý a zákonný predpoklad pre odsudzujúci výrok súdu, ktorý musí byť vždy výrazom ľudsky dosiahnuteľnej istoty.

Jednou zo základných zásad nášho právneho poriadku je zásada „in dubio pro reo“, ktorá vychádza z princípu prezumpcie nevinoty. V praxi to znamená, že záver o vine páchatel'a musí byť postavený na skutkovom stave, o ktorom nie sú žiadne pochybnosti. Akýkoľvek vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nestačí k tomu, aby mohol tvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok súdu. V posudzovanej veci bol preto postup súdu prvého stupňa správny, keď vzniknuté pochybnosti vyložil v prospech obžalovaného.

Vzhľadom na vyjadrené úvahy, krajský súd rozhodol na základe odvolania okresného prokurátora spôsobom vyplývajúcim z výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.